

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **M. M.,** zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Libereckého kraje,** se sídlem nám. Dr. E. Beneše 584/24, Liberec, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 24. 11. 2017, č. j. 73 A 2/2017 – 28,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 24. 11. 2017, č. j. 73 A 2/2017 – 28, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 29. 9. 2017, č. j. KRPL-95314-9/ČJ-2017-180022-SV, byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), zajištěn za účelem správního vyhoštění na dobu 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci. Usnesením ze dne 24. 11. 2017, č. j. 73 A 2/2017 – 28, krajský soud řízení o žalobě zastavil podle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. Důvodem byla skutečnost, že mu dne 16. 11. 2017 žalovaná sdělila, že zajištění žalobce na základě žalobou napadeného rozhodnutí bylo dne 6. 10. 2017

ukončeno, neboť v důsledku podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl žalobce zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

III.

[3] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[4] Stěžovatel namítal, že § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců nelze aplikovat pro neslučitelnost s právem Evropské unie, a to s článkem 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „směrnice“). Stěžovatel má právo, aby jeho věc byla co nejrychleji projednána a současně aby, pokud je nezákonně zajištěn, byl neprodleně propuštěn na svobodu, což je jeho subjektivní (unijní) právo, které výslovně vyplývá z tohoto ustanovení směrnice. Nestihne-li krajský soud rozhodnout dříve, než je zajištění ukončeno, v případě, že došlo k propuštění cizince ze zařízení, nedostalo se tak cizinci efektivní soudní ochrany ve smyslu čl. 15 směrnice. Faktickým vyloučením soudního přezkumu nelze o efektivní soudní ochraně ve smyslu směrnice mluvit vůbec. K porušení zásady efektivity v případě zastavení řízení o žalobě však dochází i z důvodu faktického vyloučení možnosti požadovat náhradu škody či nemateriální újmy způsobené porušením unijního práva ze strany státu. Příslušný krajský soud má proto v souladu s právem Evropské unie povinnost meritorně rozhodnout i v případě, že cizinec již není zajištěn. Jelikož krajský soud aplikoval § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, ačkoliv je toto ustanovení ve zřetelném rozporu s Evropskou úmluvou a Listinou základních práv Evropské unie, dopustil se nesprávné aplikace evropského práva, která má za následek nezákonnost napadeného usnesení.

[5] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] Otázkou, zda krajský soud může ustanovení § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců aplikovat a řízení zastavit, aniž žalobu proti rozhodnutí o zajištění meritorně projedná, se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval, a to v rozsudcích ze dne 29. 11. 2017, č. j. 6 Azs 320/2017 – 20, ze dne 21. 12. 2017, č. j. 10 Azs 317/2017 – 31, a ze dne 17. 1. 2018, č. j. 6 Azs 381/2017 - 14.

[9] V rozsudku ze dne 29. 11. 2017, č. j. 6 Azs 320/2017 – 20, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že *„nelze-li se dle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců domoci u soudu vyslovení nezákonnosti rozhodnutí o zajištění policií ani v jednom stupni řízení z důvodu, že omezení osobní svobody již dle tohoto rozhodnutí netrvá, je taková vnitrostátní úprava neaplikovatelná pro rozpor s právem Evropské unie, a to s čl. 15 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, a s čl. 6 a čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie ve spojení s čl. 5 odst. 4 a 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod*."

[10] V podrobnostech lze plně odkázat na odůvodnění citovaného rozsudku. Zajištění cizince podle zákona o pobytu cizinců představuje institut, jenž zasahuje do základního lidského práva cizince na osobní svobodu, garantovaného řadou mezinárodních a vnitrostátních instrumentů, zejména čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Evropská úmluva"), na nějž je odkazováno i čl. 52 odst. 3 ve spojení s čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie, a čl. 8 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod.

[11] Podle čl. 5 odst. 4 a 5 Evropské úmluvy má každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné; garantováno je též právo na odškodnění. Právo na soudní ochranu garantuje čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy. Právo na soudní přezkum není omezeno pouze na dobu, po kterou trvá zajištění.

[12] Soudní přezkum zajištění za účelem vyhoštění garantuje taktéž evropská směrnice č. 2008/115/ES v čl. 15 odst. 2 a 3. Pokud zajištění nařídily správní orgány, členské státy jsou povinny zajistit rychlý soudní přezkum zákonnosti zajištění. Pokud je zajištění nezákonné, musí být dotčený státní příslušník třetí země okamžitě propuštěn. V každém případě je zajištění přezkoumáváno v přiměřených časových odstupech na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země nebo z moci úřední. V případě dlouhodobého zajištění podléhá tento přezkum soudnímu dohledu. Ani z těchto ustanovení nevyplývá žádné omezení práva na soudní přezkum pouze na dobu, po kterou je cizinec zajištěn.

[13] Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud z uvedených důvodů nemohl aplikovat § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, ale měl napadené rozhodnutí meritorně, v rozsahu žalobních bodů, přezkoumat.

[14] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené napadené usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2018

Mgr. David Hipšr
předseda senátu